

ОЁҚ ВА ТЎПИҚ ОҒРИҚЛАРИ ВА УАММОЛАРИ

Максудов Джамшид Джамалитдинович

РИИТЎИМ Фарғона филиал рентген бўлими бошлиғи

Турли касалликлар ва уларнинг олдини олиш ва даволаш усуллари, шунингдек, овқатланиш, жисмоний машқлар, соғлом турмуш тарзи ва ҳоказолар орқали саломатликка эришиш йўллари, ва шуни таъкидлаш керакки, келтирилган маълумотлар хабардорликни яратиш ва оширишдан иборат бўлиб, мутахассис шифокорнинг ташхиси ва даволашини алмаштирмаслиги керак.

Роматойд артрит - бу танадаги турли бўғимларга хужум қиладиган

тизимли касалликнинг бир тури. Бунга чалинган одамларнинг 90% да ревматизм белгилари охир-оқибат оёқ ва тўпиқларга тарқалади. Одатда, кўшма ревматизм белгилари бармоқлар ва оёқларда, сўнгра оёқнинг орқа қисмида ва охирида тўпиқда кўринади. Подагра, анкилозан спондилит, псориастик артрит ва Реитер синдроми оёқ ва тўпиқларга таъсир қилувчи бошқа яллиғланишли ревматизмлардир.

Роматойд артритнинг асосий сабаби ҳали ҳам номаълум, аммо бу борада кўплаб назариялар мавжуд. Баъзи одамлар генетик муаммолар туфайли ревматизмдан азият чекишади. Албатта, кимёвий ва экологик сабаблар одатда бу касалликнинг фаоллашишига сабаб бўлади. Роматойд артритда тананинг иммунитет тизими тананинг ўзига қарши ҳаракат қиладди ва бўғимларни химоя қилиш ўрнига, организм бўғимларга хужум қиладиган ва шиш пайдо бўлишига олиб келадиган моддаларни ишлаб чиқаради.

ОЁҚ ВА ТЎПИҚНИНГ АРТРИТИ

Умуман олганда, инсон танасининг бўғимлари синовиал мембрана деб аталадиган мембрана билан қопланган бўлиб, у бўғинни мойлаш вазифасини бажаради ва уни янада силлиқ ҳаракат қилади. Қўшма ревматизм бу мембрананинг ҳаддан ташқари фаоллигини келтириб чиқаради. Бундай ҳолда, мембрана яллиғланади ва шиширади ва лигаментлар ва бошқа қўллаб-қувватловчи тўқималар билан биргаликда қўшимчани йўқ қилади. Заифлашган лигаментлар қўшма деформацияларга олиб келиши мумкин, масалан, бармоқ ва болға бармоғи. Суяк зичлиги ва юмшатилишининг пасайиши стресснинг синиши ёки суякнинг эмирилишига олиб келиши мумкин.

Оёқ ревматизмининг энг кенг тарқалган белгилари оғриқ, шиш ва қаттиқликдир. Семптомлар одатда иккала оёқнинг бир нечта бўғимларида пайдо бўлади. Сиз бўғимларда ёки бир оёғида ёки оёғида оғриқни ҳис қилишингиз мумкин. Бундан ташқари, оёқларингиз исиши ва юришингизга таъсир қилиши ёки бармоқларингиз эгилиб, қотиб қолиши учун бармоқларингизда каллус ва каллуслар пайдо бўлиши мумкин; Ушбу муаммодан азият чекадиган бармоқлар болға бармоқлари деб аталади. Агар орқа ва тўпиқларингиз таъсирланган бўлса, суякларингиз жойидан силжиши мумкин. Бу муаммо оёқ тагининг ёйи йўқолишига олиб келиши ва охир-оқибат оғриқ ва юришда қийинчилик туғдириши мумкин. Ревматизм бутун тана тизимига таъсир қилгани учун сиз иситма, чарчаш ва иштаҳани йўқотишингиз мумкин. Бўғимларингиз атрофида, айниқса тирсакларингиз атрофида бўлаклар пайдо бўлиши мумкин.

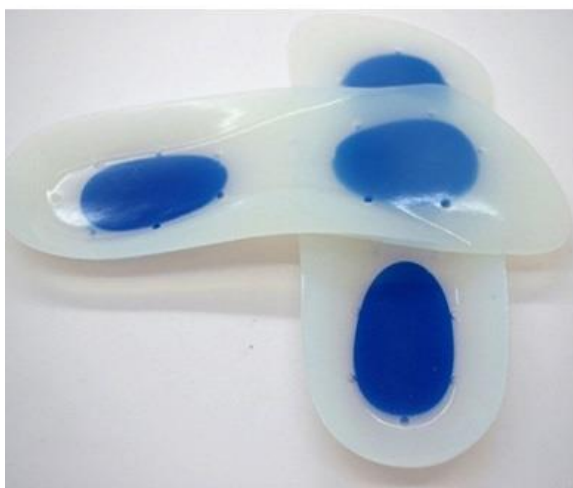
Ушбу касалликнинг белгилари оёқнинг бир неча қисмида кўриш мумкин. Тўпиқдаги симптомлар тик сирт ва зинапояларга кўтарилишда қийинчилик билан кўринади, бу оёқ Билагги зўрнинг дастлабки белгиларидан биридир. Касалликнинг кучайиши билан тик туриш ва юриш ҳам оғриқ келтириши мумкин. Оёқ ёки товоннинг орқа қисмида бу касаллик дастлабки аломатлар сифатида нотекис юзаларда, ўт ва ахлоқсизликда юриш қийинлиги билан намоён бўлади. Фибула остида, кичикроқ оёқ суяги ва оёқнинг ташқи томонида оғриқни ҳис қилиш одатий ҳолдир. Касаллик ўсиб улғайганида, суяклар одатдаги ҳолатидан чиқиб кетганда, оёқнинг нормал ҳолати ўзгариши мумкин. Ясси оёқ каби деформациялар ҳам бўлиши мумкин.

Аммо оёқнинг ўрта қисмида ёки оёқда, ревматоид артрит мавжудлигига қарамасдан, у ўзини шундай кўрсатадики, оёқнинг ўрта қисмини қўллаб-қувватловчи лигаментлар заифлашади ва оёқ ёйи йўқолади. Аркнинг

йўқолиши билан, одатда, оёқнинг таглиги бузилади ва оёқнинг олд қисми ташқарига бурилади. Вақт ўтиши билан оёқнинг табиий шакли ўзгариши мумкин, чунки уни қўллаб-қувватловчи тузилмалар вайрон бўлади. Бундан ташқари, камарда катта суяк бурмаси ҳам бўлиши мумкин. Ва ниҳоят, оёқнинг олд қисмида, яъни оёқ бармоқлари ва оёқ бармоқларида, қилинган ўзгаришлар бош бармоғининг оғиши, оёқ бармоғи синдроми ва оёқ остидаги оғриқ ҳисси каби муаммоларни кўрсатади.

Ушбу касалликка ташхис қўйиш учун сизнинг тиббий тарихингизни сўраганингиздан сўнг, мутахассис сизнинг билак ва оёқларингизни тери (каллуслар жойи), оёқ шакли, мослашувчанлиги ва тегиниш сезгирлиги нуқтаи назаридан текширади. Шифокор, шунингдек, қўшма жароҳатларни текшириш учун рентген нурларини буюриши мумкин. Шунингдек, қон

тести ёрдамида шифокор анемия ёки антикорга эга бўлиш эҳтимолини текширади, бу ревматоид омил деб аталади ва қўшма ревматизм билан юзага келади.

Ушбу касалликни даволаш учун бир нечта даволаш усуллари мавжуд. Шундай қилиб, оёқ ревматизми билан оғриган кўплаб одамлар дори ва жисмоний машқлар ёрдамида оғриқ ва ревматизм касаллигини назорат қилишлари мумкин. Шундай қилиб, машқлар оёқ мушакларининг заифлашишига ва қўшма ҳудуддаги оғриқнинг кучайишига йўл қўймайди. Бундан ташқари, дастлабки совуқ ва илиқ муолажалар артрит оғриғини камайтиришда катта таъсир кўрсатиши мумкин. Баъзи ҳолларда бўғимга стероид препаратларини киритиш оёқ ревматизмидан келиб чиққан шиш ва яллиғланишни камайтиришга ёрдам беради.

Иссиқлик ва совуқ терапия ва тиббий пахтадан фойдаланиш даволаш усулларидан Оёқ ва тўпикнинг артрити

Озон газини инъекция қилиш - шифокор тавсия қилиши мумкин бўлган яна бир даволаш усули. Ушбу усулда шифокор ултратовуш ашарати раҳбарлигида озон газини ёки ОЗ ни тўпигига АОК қилади. Бу усул кўшма ревматизмни даволаш учун жуда самарали ва самарали. Чунки озон гази шифо жараёнини кучайтиради ва қон оқимини ошириб, шикастланган тўқималарга озуқа моддаларини этказиб бериш орқали шиш ва яллиғланишни камайтиради. Оёқ ревматизмининг оғриғини камайтириш учун махсус поябзал ишлатилади. Ва оғир ва ўткир ҳолатларда сизга тўпик рематизмида ортезлар, таёқчалар керак бўлади.

Мунтазам массаж терапиясидан фойдаланиш ҳаракат доирасини яхшилашга ва оёқ ревматизмдан келиб чиққан оғриқ ва қаттиқликни камайтиришга ёрдам беради. Оёқдаги ревматизм оғриғини камайтириш учун акупунктур ҳам қўлланилади. Ушбу усул ёрдамида энергия танангизга қайтади ва танангизда мувозанат ҳосил бўлади. Акупунктур оёқ ревматизмдан келиб чиққан оғриқни камайтириши мумкин. Ва агар айтилган муолажаларга жавоб бўлмаса, оёқ ревматизмини даволаш учун операция қилинади.

Жарроҳлик ёрдами билан, оёқ ва тўпик ревматизм билан боғлиқ кўплаб касалликларни даволаш мумкин. Кўп ҳолларда термоядровий ёки артродез жарроҳлик учун энг муваффақиятли вариант ҳисобланади. Фусион кўпинча бош бармоғи, ўрта оёқ, товон ва тўпикда амалга оширилади, термоядровий жарроҳликда кўшма хафтага чиқарилади. Баъзи ҳолларда кўшимча суяклар ҳам олиб ташланади. Суяклар винтлар ёки таёқлар ёрдамида бошқа суякларга бириктирилади ва жойига қўйилади. Жарроҳ оёқ ёки сондан суякни кўчириб ўтказиши мумкин ва охир-оқибат суяклар бирлашади.

